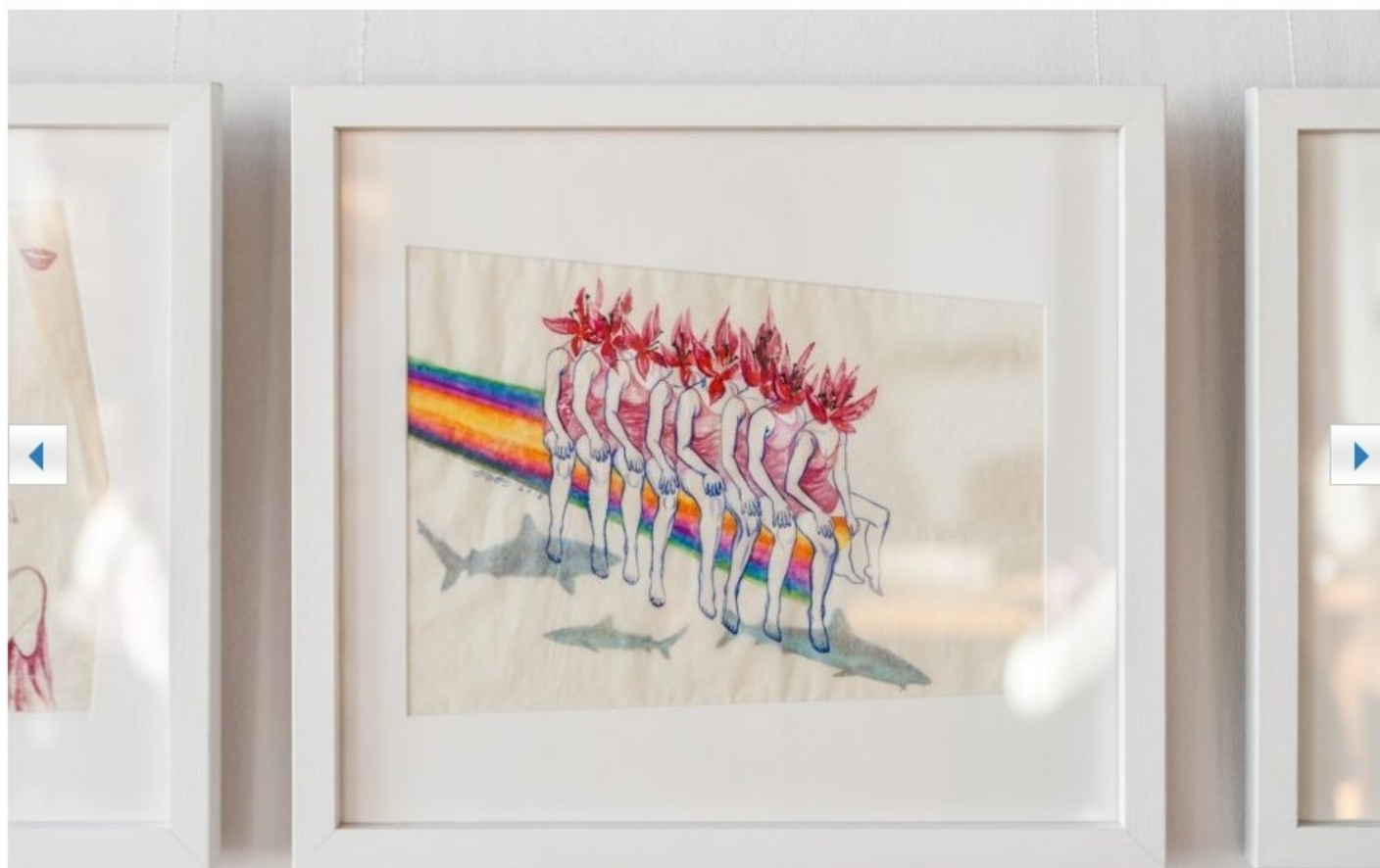

Iš esmės: tarptautinė akvarelės bienalė „Baltijos tiltai“

2018-10-19 17:21:00 | Ainė Jacytė

Spausdinti Teksto dydis: ☰ ☱

Iš esmės: tarptautinė akvarelės bienalė „Baltijos tiltai“

Laimio Steponavičiaus nuotr.

Kalbėti apie VII tarptautinę akvarelės bienalę "Baltijos tiltai" tikriausiai reikėtų pradėti nuo pagrindinės atrankinės konkursinės parodos "Iš esmės", pristatančios šių metų temą. Tačiau, kaip interviu dienraščiui yra sakęs bienalės organizatorius, LDS Kauno skyriaus pirmininkas Eugenijus Nalevaika, akvarelė reikalauja iš menininko disciplinos ir nuolatinio kūrybinio proceso, tačiau ji yra improvizacija, džiazas. Todėl ir dalytis įspūdziais norisi nespraudžiant savęs į rėmus.

LAIMĖTI GALI VISI!

10
TOYOTA
RAV4 HYBRID

500
PRIZŲ

Žaidimai vyks lapkričio 11 d. ir 18 d.

PIRKTI BILIETĄ

Be griežtų ribų

Akvarelės menas ne tik bienalę aplankiusiems žiūrovams, bet ir patiems menininkams nėra labai gerai pažįstamas. Vis dar vyrauja nuomonė, kad ši vizualaus meno šaka tėra tapybos rūšis. Iš dalies tokia nuomonė yra teisinga, tačiau "Baltijos tiltai" skatina ją keisti, kiekvienoje bienalėje atskleidžiami akvarelės universalumą. Ji gali jungtis su kitomis dailės šakomis, jos raiškos formos įvairuoja (nuo klasikinės, nedidelio formato ant popieriaus lakšto iki didelio formato kūrinių, erdvinių objektų, instaliacijų,

vaizdo darbų), technikų kaitą (nuo įprastos sausos ar šlapios technikos iki eksperimentų su vandeniu, oro temperatūromis, pačių menininkų gaminamų spalvų pigmentų).

Sulig kiekviena bienalė žiūrovai turi galimybę į akvarelę pažvelgti iš skirtingų perspektyvų. O tai leidžia daryti išvadas, kad ji yra savarankiška, paveiki ir konceptuali dailės šaka, reaguojanti į kintantį meno lauką ir įgaunanti naujų, šiuolaikiškų netradicinių formų, išplečiančių akvarelės suvokimą.

Bū(i)ties fragmentai

Šį teiginį galima netgi vaizdžiai iliustruoti – apsilankius grafikės Legal (Art) Lovers dueto narės Gretos Grendaitės parodoje "(Ne)vieni", eksponuojamoje Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje. Kaip parodos atidarymo metu sakė menotyrininkė, parodos kuratorė Dovilė Stirbytė, ne taip svarbu, koks formatas ar kokia raiškos priemonė pasirinkta, svarbiausia – kokią idėją išreiškia darbai. Tai tarsi atsakas visiems skeptikams, manantiems, kad akvarelė tėra dekoratyvi technika, skirta peizažams ar natūrmortams lieti.

Jungdama akvarelę ir japonišką tušą G.Grendaitė ant senų, laiko tėkmės nužymėtų popieriaus skiaučių perkelia žmogaus bū(i)ties fragmentus, atrodo, mažareikšmius ir greitai pasimiršančius, tačiau atpažįstamus kiekvienam žiūrovui.

"Metaforiškais piešiniais menininkė iliustruoja, analizuoja ir kritikuoja visuomenėje populiarias, šabloniško požiūrio, galios mechanizmų nulemtas stereotipines situacijas", – apibūdina D.Stirbytė. Ir, nors patekė į tokias situacijas, stengiamės iš kitų ar savęs pasišaipyti, praleisti viską ir pro akis, ir pro ausis, kol nepasikeis mūsų požiūris į tam tikrus visuomenėje įsišaknijusius stereotipus, ratas nesustos sukęsis.

Laisvė ir septynios atmosferos

Norint kažką pakeisti, reikia atrasti savyje jėgų, o chaotiškame dienų ritme jų vis mažta. Todėl keliaujame, dvasios ir proto ramybės ieškodami kitose šalyse. Menininkė Tuuli Puhvel iš Estijos nukeliavo iki Tibeto, o savo įspūdžius iš kelionės atvežė į Kauną.

Personalinėje parodoje "Arčiau dangaus, arba Vaiskios dienos Tibete", atidarytoje Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakultete, žiūrovams atverčiamas dailininkės dienoraštis, rašytas Tibete, ir žiūrėdami į akvareles, kuriose harmoningai suskamba lengvo, eskiziško piešinio detalės, taip pat į instaliacijas ir erdvinius objektus, žiūrovai patys atsiduria kitame pasaulio gale ir išgirsta iš aukščiausių kalnų viršūnių ataidinčią Om mani padme hum mantrą.

Skaidri tyla, beribis dangus ir kelionėje už nugaros dingstantys pėdsakai, vaizdai, bendrakeleiviai. Vienumos ir vienio jausmas apsupa žvelgiant į Irenos Breivienės darbus, eksponuojamus Kauno valstybinėje filharmonijoje. Solo parodoje "Atvirlaiškiai" menininkė atskleidžia vidinius potyrius, jausmus, kurie labai individualūs, sykiu artimi kiekvienam. "Kaligrafiškai grakštus dailininkės potėpis meistriškai perteikia vaizduojamo objekto esmę. Kūriniai pasižymi emocionalių išraiškingumu, asociacijų turtingumu ir neišsakymo poetika", – meditatyvius, atmosferiškus menininkės kūrinius apibūdina menotyrininkė dr. Raimonda Bitinaitė-Širvinskienė.

Septynios skirtingos akvarelės atmosferos atsiskleidžia grupinėje menininkų iš Vokietijos parodoje, kuruotoje Ekkehardo Neumanno, "Neblunkantys", kuri veikia galerijoje "Balta". Sterilioje galerijos erdvėje eksponuojama paroda atskleidžia kitokį – konceptualios – akvarelės veidą. Dailininkų kūriniai – tai liejimo proceso, kuriame sąveikauja spalvų pigmentai ir vanduo, padariniai, laisvi nuo iliustruojančio pasakojimo ir atviri žiūrovų interpretacijai.

Bienalės metu pirmą kartą Kaune, Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakultete, atidaryta grupinė Klaipėdos akvarelininkų grupės paroda "Vandens kelias", kuruota Tatjanos Simanaitienės. Ekspozicijoje pristatomi klasikinėmis akvarelės technikomis kurti darbai, išsiskiriantys temomis: menininkai atsigręžia į šalies istoriją, gvildena filosofines temas ar darbuose sulaiko besikeičiančio urbanistinio, marinistinio peizažo grožį.

“

Tokia ji, akvarelė, – kerinti vandens ir dažo sąlyčio derme, iš jos gimstančiais tapybiniais reginiais...

”

Spalva ir vanduo

"Tokia ji, akvarelė, – kerinti vandens ir dažo sąlyčio derme, iš jos gimstančiais tapybiniais reginiais... Kartais – tikrovės interpretacijomis, realaus vaizdo fiksavimu, įrodančiu ypatingą menininko meistrystės ir technikos įvaldymą, norą kalbėti pasitelkiant sudėtingą siužetą. O kartais paveikslai žavi abstrakčiomis struktūromis, gyva koloristika, kontrastiniais deriniais", – sako menotyrininkė dr. Raimonda Simanaitienė, apibūdindama "Baltijos tiltus" ir pagrindinę bienalės parodą "Iš esmės", eksponuojamą Kauno paveikslų galerijoje.

Spalva ir vanduo

"Tokia ji, akvarelė, – kerinti vandens ir dažo sąlyčio derme, iš jos gimstančiais tapybiniais reginiais... Kartais – tikrovės interpretacijomis, realaus vaizdo fiksavimu, įrodančiu ypatingą menininko meistrystės ir technikos įvaldymą, norą kalbėti pasitelkiant sudėtingą siužetą. O kartais paveikslai žavi abstrakčiomis struktūromis, gyva koloristika, kontrastiniais deriniais", – sako menotyrininkė dr. Raimonda Simanaitienė, apibūdindama "Baltijos tiltus" ir pagrindinę bienalės parodą "Iš esmės", eksponuojamą Kauno paveikslų galerijoje.

Ekspozicijoje atsiskleidžia akvarelės įvairovė, šiuolaikiškumas ir individualus kiekvieno menininko požiūris į šią dailės šaką. Žanro prasme parodoje vyrauja abstrakcijos, įkvėptos gamtovaizdžių, sezonų kaitos, laiko tėkmės. Įsiklausymas į natūralų gamtos ritmą dailininkams atveria būties slėpinius, kurie darbuose atskleidžiami per filosofines temas: Viliaus Šliuželio "Pamato akmuo", Janio Spalvinio – iš ciklo "Mano krantai", Simono Skrabulio – iš ciklo "Polėkis", Kerstin Rei – iš ciklo "Horizontalai", Eglė Petrošiūtė – iš ciklo "Temstant", Lenos Johansson Fahlén iš ciklo "Sluoksniai". Vyraujančioms abstrakcijoms kontrastą kuria realistiška vaizdavimo maniera sukurti darbai, kurių turinys atskleidžia realaus ir įsivaizduojamo, sapniško pasaulio sandūrą: Rimvydo Mulevičiaus "Tada lemtis ir mums gal šyptelės truputį", Girmanto Rudoko – iš ciklo "Finišas", Petro Lincevičiaus "Avilio, stovinčio už lango, portretas".

Bienalė yra skiriama trijų Baltijos valstybių atkūrimo šimtmečiui, tad atrankinę konkursinę parodą papildo istorinės tematikos darbai: Daivos Šlajienės "Gintarai. Medaus gintaras", Mari Roosvalt "Haapsalu. Pilis", Bangučio Prapuolenio – iš triptiko "Suguldyti", Dovydo Alčauskio "Piliakalnis", Elmos Šturkaitės – iš ciklo "Baltų žemė".

Bienalės paroda yra neįsivaizduojama be akvarelės maestro Osvaldo Jablonskio kūrinų. Ekspozicijoje menininkas pristato akvarelę "Vilija. Nemunas", kurioje gamtovaizdžio motyvas žiūrovo žvilgsniui leidžia klaidžioti po kalvas, veik siekiančias debesis, bekraščius laukus ar pakviečia nurimti tykiame medžio pavėsyje.

Į vieno žanro apibrėžtį nelabai sutelpantys E.Nalevaikos darbai iš ciklo "Keturi žingsniai", Oksanos Vronskos "Visiška vienybė", Iridos Lazdinės iš ciklo "Tik trys ir keturi", Salomėjos Jastrumskytės iš ciklo "Glosolalijų seilės", Ekaterinos Yarunovos triptikas "Upelio dienoraštis", Trondo Einaro Solbergo Indsetvikeno triptikas "Miškuose. Žiemos įsivaizdavimas", Levo Dutovo "Įkvėpimo tikrovė", Voldemaro Barakausko "Pasivažinėjimas po parką. II" atskleidžia akvarelės giliaslukšniškumą tiek vizualaus įspūdžio, tiek idėjos, minties prasme. Kaip taikliai apibūdino dr. R.Simanaitienė: "Neretai akvarelės abstrakcija, jos spalviniai viražai patys savaime tampa daugiasluoksniu pasakojimu. Išlietų formų kontūrai, spalvų žaismas akvarelių lakštuose skatina vaizdines asociacijas arba tiesiog kviečia gėrėtis plastikos vizionieriškumu."

Tikriausiai laisve ir atvirumu akvarelė žavi labiausiai. Lengvas, tačiau tikslus ir apgalvotas potėpis (nebūtinai tik popieriaus lape) tampa kryptimi į asociacijų, simbolių, idėjų ir temų lauką, kuriame išstipsta ribos ir visa tampa muzikalia, virpesių kupina erdve, kurioje kiekvienas spalvos, potėpio, nubėgimo, išsiliejimo ar persidengimo garsas turi tik jam vienam skirtą kryptį, tačiau visi kartu šie garsai sukuria skaidrią harmoniją, pakylėjančią nuo kasdienybės.

Kas? VII tarptautinės akvarelės bienalės "Baltijos tiltai. Iš esmės" atrankinė-konkursinė paroda.

Kur? Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Kauno paveikslų galerijoje.

Kada? Veikia iki lapkričio 18 d.

Kas? Grupinė Vokietijos menininkų paroda "- neblunkantys - lichtecht - lightfast-".

Kur? Galerijoje "Balta".

Kada? Veikia iki spalio 25 d.